

**Varje droppe färg
i avloppet är en
droppe för mycket**

Så här målar du miljöanpassat

KÄPPALA

För renare sjöar och skärgård

Var rädd om dig själv och miljön

– undvik färg som innehåller kadmium

Kadmium är en giftig tungmetall. Kadmium som kommer ut i naturen kan tas upp av växter och sedan föras vidare till djur och människor.

I Sverige är det förbjudet att använda kadmium inom många områden, bland annat eftersom ämnet kunnat kopplas till olika slags hälsoproblem, till exempel njurbesvär och benskörhet.

Märkligt nog är det fortfarande tillåtet att använda kadmium i konstnärsfärger. I en del konstnärsfärger är andelen rent kadmium nästan 50 procent.

A golden paintbrush with a dark brown bristle head is shown dripping a thick, bright yellow liquid (representing paint) over a body of water. The brush is positioned diagonally from the top left towards the center. The background features a calm lake under a blue sky with scattered white clouds. In the foreground, a wooden dock with silver metal railings is visible. The overall scene is a metaphorical representation of environmental pollution.

Kadmium från konstnärsfärger ska aldrig nå naturen

Tänk på att det inte hjälper att späda kadmiumfärg med vatten – samma mängd skadlig tungmetall kommer ändå ut i naturen om du håller ut det i avloppet. Att hålla ut färg direkt i naturen är också helt förkastligt.

Konstnärsfärger i avloppet är ett problem

Eftersom kadmium förbjudits inom så många områden, står konstnärsfärger i dag för en relativt stor andel av det kadmium som följer med avloppsvattnet till reningsverken.

Till Käppalaverket inkommer cirka 7 kg kadmium varje år. Av denna mängd beräknas ungefär 700 gram ha sitt ursprung i konstnärsfärger. Eftersom kadmium är så giftigt och har så stor påverkan på miljön är varje gram ett gram för mycket.

Du kan bidra till en bättre miljö

Som tur är går situationen att påverka i positiv riktning. Du kan själv bidra till att minska halterna och därmed till en bättre miljö genom att välja att måla med kadmiumfria färger och ta hand om dina färgrester på det sätt som vi beskriver i den här foldern.

Både olja, akvarell och akryl kan innehålla kadmium

Inte alla känner till att såväl olje-, akvarell- som akrylfärg kan innehålla kadmium.

Inte heller känner alla till att det finns bra kadmiumfria färgalternativ. Välj gula och röda färger där det står *hue*, *sub* eller *imit* efter kulörnamnet. Dessa färger är helt fria från kadmium.

Samtidigt är det så att vissa färger kan vara helt fria från kadmium, trots att färgen kallas "kadmiumgul" eller "kadmiumröd".

Det är därför viktigt att du alltid läser noga på förpackningen, för att veta om färgen du köper innehåller kadmium eller ej.

Tillsammans skapar vi ett fungerande kretslopp

Många som målar, liksom flera studieförbund och konstskolor, har redan slutat att använda färg som innehåller kadmium. Det tycker vi på Käppalaförbundet är mycket bra. Vi renar nämligen avloppsvatten från över en halv miljon människor och kadmium i avloppsvattnet hindrar utvecklingen mot ett giftfritt samhälle.

Miljöfrågor är viktiga för Käppalaförbundet och vi arbetar hårt för att få till ett fungerande kretslopp. Det innebär bland annat att det näringsrika slam som bildas när vi renar avloppsvatten ska vara så fritt från miljöstörande ämnen att det kan användas som gödsel på åkermark. Om slammet innehåller för höga halter av kadmium får det inte användas på åkermark.

Tillsammans kan vi skapa ett väl fungerande kretslopp. Om alla som använder kadmiumhaltig färg bidrar till att minska kadmiumutsläppen med bara några gram var, skulle det förbättra situationen avsevärt. Och om alla helt slutade att använda kadmiumhaltig färg, ja då skulle vi göra en stor miljöinsats.

Njut av ditt måleri – måla miljöanpassat

Du som målar med konstnärsfärger kan göra stor skillnad för miljön.

Välj kadmiumfritt! Det bästa är så klart att bara måla med färger som inte innehåller kadmium. Välj gula och röda färger där det står *hue*, *sub* eller *imit* efter kulörnamnet. Dessa färger är fria från kadmium.

Om du trots allt väljer att använda färg som innehåller kadmium är det mycket viktigt att du tar hand om färgrester på rätt sätt.

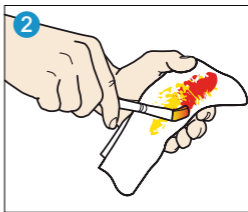
Välj gula och röda färger där det står *hue*, *sub* eller *imit* efter kulörnamnet.

Gör så här:

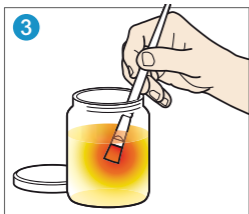
Torka noga bort alla färgrester från händerna innan du tvättar dem.

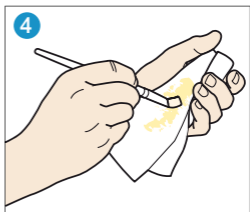
Torka ur penslarna så långt det är möjligt.

Testa filtermetoden

Om du har sköljt dina penslar i en burk med vatten kan du själv rena det kadmiumhaltiga sköljvattnet.

Skölj penslarna i en burk med lösningsmedel om du använt oljefärg eller i en burk med vatten om du använt akvarell- eller akrylfärg.

Torka ur penslarna på nytt.

Gör så här:

Tillsätt flockningsmedlet bauxit som finns att köpa i välsorterade konstnärsbutiker. Du behöver knappt 1 matsked pulver till 1 liter vatten. Rör om långsamt och häll sedan sköljvattnet genom ett kaffefilter av papper ner i en annan burk. Kadmiumet fastnar då i filtret och därför kan du sedan hälla ut det filtrerade vattnet i avloppet. Låt filtret med färgrester stå och torka minst en timme. Lämna sedan filtret, märkt med texten "Kadmiumhaltigt avfall", till en miljöstation.

5

Lämna burken med det kadmiumhaltiga sköljvattnet/lösningsmedlet till en miljöstation. Där ska du också lämna alla färgrester, torkpapper, rengöringstraror etc. Märk med texten "Kadmiumhaltigt avfall".

Lämna farligt avfall till en miljöstation

All färg, inte bara kadmiumhaltig färg utan även vattenbaserad färg och kadmiumfri färg, liksom lösningsmedel hör till kategorin farligt avfall. Som farligt avfall räknas också till exempel tomma tuber, färgrester, rengöringstraror, torkpapper, dukrester och kasserade verk.

Farligt avfall ska du alltid lämna till en miljöstation. Det får aldrig hamna i avloppet eller i de vanliga soporna. Kontakta din kommun för information om var närmaste miljöstation finns.

Ansvarar du för en konstskola, ett studieförbund eller en kommersiell verksamhet? Kontakta din kommun för mer information.

Din insats gör stor skillnad. Varje gram räknas!

Du kan bidra till en bättre miljö genom att sluta måla med färg som innehåller kadmium. Eller genom att alltid ta hand om kadmiumhaltig färg på det sätt som beskrivs i den här foldern.

Du kan också sprida information om kadmium till dina konstnärsvänner. Berätta för dem. Och be dem att läsa den här foldern – den finns att ladda ner på www.kappala.se.

Tack för att du tog dig tid att lära dig mer om kadmium – det giftiga ämne som fortfarande finns i vissa konstnärsfärger. Var rädd om dig själv och miljön!

Käppalaförbundet Post Box 3095, 181 03 Lidingö

Besök Södra Kungsvägen 315, Lidingö **Tel** 08-766 67 00 **Fax** 08-766 67 01

E-post kappala@kappala.se **Hemsida** www.kappala.se